

MAGYAR KURIER

Bétsből, Június' 12-dikén 1818.

B é t s.

Cattaró városának küldöttjei Junius' 1. elő napján Császár ö Felsége' elejébe audientziára botsáttattak Raguzában.

Császárné ö Felsége, Felséges Urunk és számtalan örvendező és Éljent kiáltozó nép által kísértetvén, Junius' 2. dikán reggel Raguzából a Cravozai kikötőhelybe ment, a' hol hajóra ült. Fels. Urunk még az nap' délelőtt a' Dalmatziái Rendeknek, délután pedig minden elejébe kívánczozóknak audientziát adott.

Raguzából Junius' 3. dikán szándékozott ö Császári Felsége Siano felé vissza indulni, ismét lóháton, mint inét Raguzába ment vala.

* * *

Bétsben most a' világszerte tudált éneklő asszony, Catalani, a' felsőbb közönség' magasatoló beszédének tárgya, a' ki Monachiumból ide jöven, itt fogja ritka talentumai által azokat gyönyörködtetni, a' kik ötet úgy tisztelik, hogy tsak nem imádják. Monachiumban azon este (Május' 26. dikán) lépett ö a' ditsőségnek legmagasabb poltzára, mellyen a' Király születésének emlékezete napját ineplették, 's a' mellyen ott azt az új Constitutiót kihirdették, melly a' maga nemében remeknek tartatik. Egész elragadtatással írják le a' Monachiumi tudósítatok ezen estvél. Concert adtván a' theatronon, végezetre megjelent Catalani is. A' leglármasabb örvendezéssel köszöntetett; az örvendezést mély halgatás váltotta fel. A' szép asszony hozzá fo-

gott az énekléshez: — „Nints penna, így szoll a' tudósító, melly ezen személynek minden kellemetességeit, kellemetes mindenségét, elragadó kedves hangját, érdeme szerént lerajzolni tudná. A' Monachiumi közönség ezen estve látta innepeltetni az éneklés' mestersége' első triumphusát.“ — Az utolsó Scéna volt a' leg elragadóbb; az egész Concertnek vége lévén, ismét elkezdődött az örvendező nagy lárma; azonban a' muzsikai kar reá kezdett az Anglus népnek itt is igen kedves énekének: *God save the King.* notájára, Catalani azonban a' Bavarus nép' elragadtatását háladatossági elragadtatással viszszoneozván, reá kezdett magára az énekre, illy változtatással: *God save Maximilian.* — Lehet képzelni, melly érzékenységgel fogadta, a' maga Királyát 's ennek egész Felséges Familiáját nagyon szerető nép, Catalaninak ezen magafeltalálását.

A' Király az által mutatta ki ezen asszony eránt viseltető kegyességét, hogy tulajdon kezével irott ajánlást adott néki Felséges Asszonyunkhoz. — Bétsben Junius 16. dikán estvél 7 órakor fogja Catalani a' maga első Concertjét adni, a' hova 12 Bétsi hetsű forintokért lehet bemenni. A' Concert a' nagy Redout szalában leszen.

* * *

„Második szakasza ezen tzikkelynek névszerént és kizsoritólag Austriát illeti (ezen szavakon szakasztottuk vala félbe a' közelébb költ M. Kurir' 374. dik lapján, az Austriai Bechachterben a' Bré-

) *

mai újság' megigazítására intéztelett gondolatokat). Ezen Beszéd, így folytatja szavait a' most nevezett Beobachter, nem csak társasági vagy erköltsi, de leg-törvényesebb módon ítélvén is, tsupa paquillus, és bár mely nagyon külömbözők legyenek is Németországban a' nyomtatási szabadságra nézve az ítéletek, tsakugyan bajosan találtathatna oly törvényazék, melly ezt a' Beszédet, ha a' megbánlatott rész azért elégléteelt kérai, magához méltónak lenni tartaná, példás büntetésre nem ítelné. — „Mi itt az Aus-triai Országlószékek sem mint közönséges Vádloji sem mint Oltalmazóji elő nem állunk, a' melynek ily erőtlen megtámadta-tás ellen való oltalmaztatásra nintsen szük-sége. Mindazáltal a' jelen való megjegy-zésnek célja kívánnya tölünk, hogy Ol-vasóinkat ezen zavarék Beszédnek némely pontjaival megemertessük, a' mellyek állításunknak igazságos voltát kimutat-ják. —“

Az Auszriai Nemesség, mint tudva van, Oligarchiát formál. Ez az a' kült, melly a' következő három tilkoknak megmagyarázására szolgálhat, t. i: Hogy miért állhatta ki Austria ezeket a' szerentsétlen hadakozásokat és esztendőket? Hogy miért nem nyújtotta ki ismét a' maga kezeit a' Császári korona-, vagy legalább a' Déli Németországban való patronalus után? és — hogy miért kívánta inkább Velenzét, mint a' Felső Rénusi birto-kokat? Azért, mert az Oligarchiák, admirablement bien türik a' sze-rentsétlenségeket, és így tovább.

„Ezen úgy gondólt tilkok az értel-mes emberek előtt már rég' megfajtetve vagynak. A' gonosz dolgok között állhatatosság 's a' jobb napokban mérséklet-ség, mindenkor jól meggondólt, soha-se' félénk, soha se' vakmerő, soha se' tunya, soha se' igen heves magaviselet, mindenek felett pedig a' Fejedelem 's az

ő népei között való megzavarhatatlan egy-gyesség, 's az Oligarchiától való oly mezszelelétei, a' milyen talám egy Statusban se' nagyobb, mind ezek által vala, mon-dom, Austria elég erős arra, hogy ennyi esztendőben szerentsétlenségeket eltűr-hessen. Bőitsebb volt ő, hogy sem a' dolgoknak egész lefordítottása nélkül hat-hatósan és dísósságesen meg nem oltal-maztatható, 's igazságosabb, hogy sem oly, nyereségeket kívánt volna, a' mellyek-hez semmi just nem tarthatott. A' ki ezen együgyü magyarázatokkal meg nem elégszik, keresse azoknak nyitját a' me-zék' országában. A' melly magyarázatot a' Brémai újság a' közönség' elejébe ki-tett, mint minden tudja, a' Szent Ho-nai levelekből vétetett, 's ennek abból való kiiróját az a' szerentsétlenség érte, hogy ebből a' minden rossz czélsáai mel-lett is nem minden elmésség nélkül való írásból, a' leggyávább dolgot találta ki-venni. Bonaparte, kinek az idegen or-szágok' Constitúziójirol gyakran a' leg-viszszafordultabb esmerete volt, és a' ki általában tsak azt esmerete a' mit maga szerzeni tudott, tsak a' maga külső szí-neken járó vizsgálódásain vagy rossz fel-adásokon fundálhatta ezt az Auszriá-ban uralkodó Oligarchiárol való kép-zelődést. Néki talám megbótsáttalhat-tik egy ily hibás képzelődes: egy Né-metnek ellenben, a' ki azt tenni méréssz-li, hogy az Auszriai Országlószéket ta-nítani akarja, tudni kellene legalább an-nyit, hogy: mi nem Auszria, ha szintén annak megtanulására ideje nem volt is, hogy: mi Auszria. —

„Ez is mondatik a' Brémai újság-ban: *Bétsben a' morális pestisnek nap-nyugotrol lejendő behozattatásától félnek; 's ezen napnyugótól inkább félnek, mint a' napkelétől, minthogy az Auszriai népeknek örökre meg kell tartódnia a' felserdületlenségben. En-nek a' morális pestisnek léte felett nem*

akarunk a' Brémai újsággal perlekedni; a' mit mi erről bizonytal mondhatunk, az, hogy Austriában semmi félelmet nem esmernek. A' mi népeink' massája egészes, nem kapnak beléjük az idegen betegségek. A' behozattatása nem nagyon kápsi; a' kik kereskedni szeretnének véle, nem értenek a' munkához; ügyetlenségekkel még azokat is elijesztik, kik azt kedvelenék.

„Há az Ausztriai népeknek *felszardultlensége* (a' Brémai újság szerint) abban áll: *hogy ők a' más országokban folyó dolgokban semmi részt nem vesznek*, azt kérdehetni legelőbb is, hogy valyon mi lehet ennek az ő magok hátravonásának az oka? Hát ha talám úgy vélekednek az Ausztriai népek, hogy a' nemzeteknek valóságos szabadsága 's holdogsága e' vagy ama' politikai állapottal nints' éppen szükségesképpen összeköttetve? Hát ha talám ők el akarják várni azt, hogy azokból a' más népek' kétséges mozgásaikból mi fog kiülni? Valyon őket bizonyos írónak üres és elfárazzó deklamásaik, nem rettentik-e el inkább magoktól a' helyett hogy magokhoz édesíténék? Hisze' az Ausztriai Országlószék semmi akadályf nem teszi a' dolgok' természeti folyamatjának 's az ész' kifejlődésének. Hát ő tege - é szántszándékkal a' maga népeit az idegen vélekedések 's a' világjobbítóknak minden üres álmodozásaik' jobb megfoghatására alkalmasabbakká? Ő maga dolgozzék é talám azon, hogy népei közzé a' magok mostani állapotjokkal való megelegedés' helyébe, az újításoknak vad ohajtása tsüsszon-be?

Austria mindenektől elválóztani (isolálni) akarja magát, mint China. Tölle tehát semmi sikeres segedelmet nem várhat Németország. Erre nézve kívánták azok, kiknek nem kell Németország, 's a' kik megvakulva hiszik azt, hogy, mint harmintznytizedrészt úgy is megélhetnek; Austria-

nak a' Szövetségi Gyűlésbéli egyedül való Elölülőségét. — „Miképpen isolalta eddig az Ausztriai Kabinét magát, ennek tanuja volt maga Németország; bizonyosságai voltak ennek az ő nem egy versben közönségesen megésmért iparkodásai, mellyek által Németországnak holdogságát elő mozdította; megírva van ez az ő Német Udvarokkal való minden napi levelezéseiben 's a' Szövetségi Gyűlés' jegyzőkönyveiben.

„Valóban fájlalni lehet, hogy a' Brémai zikkelynek éppen itt kellett félbeszakadoi; minthogy nagyon szép lett volna megludhatni belőlle, hogy hát valyon azok, a' kik nem gondolják, hogy mint *harmintznytizedrészt* megélhessenek, mit építettek volna a' mostani Szövetségi Constitúciónak omiadékára, melyben az ő systemajokra nézve semmi kegyelem nem talaltatik.

„A' mennyit ezen vad motskolódásokból eszünkbe vehetünk, Ausztriának főbb büne tulajdonképpen abban állott: *hogy a' Német Közép-Státusoknál megnagyítottatásokat megengedte. Egy proklamátzió által minden Mediatizált vidékeket és régi szabad Német városokat magáévá tehetett volna Bavaáriában és Svétziában. Inkább akarta az Olasz tartományokat, 's a' többi.*

„Azon magános illetlenségeket, mellyek itt magyarázatúl a' Riedi, a' Bavaáriai, 's a' Szakszoniai 's egyéb kötésekről mondatnak, elhalgatjuk. De miben áll az egész dolog' summája az író szerint? Abban, hogy ha Austria magát 1815-ban szomszédjainak megkárosítottatásokkal megangyobbította volna, ha a' Német Közép-Státusokat megkissebbítette vagy megfosztotta volna, ha tsupán a' maga tettése 's haszna szerint szélesítette volna környékeit, így lett volna ám méltó arra, hogy Németországon az első személyt jártodja. De minthogy oly gyenge volt, hogy más Hatalmasságoknak birtokaikat

megbetsülte, hogy igaz jus nélkül való nyereségeken nem kapott, 's a' mennyiben lehetett a' maga régi alattvalójához vissza kívánczolt: így minden jusait elvesztette. A' Szövetségi Gyűlésen való Elölülést úgy érdemlette volna meg, ha Németországnak legalább felét elnyelte, ha a' 38 független Státusokat a' Napoleon' módja szerént megkevesítette 's elfoglalta volna, röviden szollván, ha azt tselekedte volna, hogy a' Német Szövetségről soha többé szó se' legyen. Kinek hízkeljék ez a' tsudállatos beszéd, Austriának-é, a' Német Közép-Státusoknak-é, vagy pedig az egész Német-közönségnek, ítéljék-meg mások: hogy a' józan okosságot 's a' minden jó princípiumokat legunyolja, ez igaz; ennek semmi további mutogatás nem kívántatik. —

(Itt leszáll a' Beobachter azon Német írókra, kik a' lesolyt esztendőben, mint ha arra éppen megkérítették volna, a' Német népeknek a' magok jusaikra 's javaikra való megtanításában foglalatostkodtak, 's minekutánna jól megmagyarázta volna, hogy ezen fogadatlan tanítók között névszerént a' Brémai újság melly helyet érdemeljen, így rekeszti-heszavait: — „Egyben mind megegyeznek ezen írók, tudniillik abban, hogy azokat, kik az ő korok' lelke' tsudáinak nem hisznek, kik a' társasági állapot' megjobbítására nézve az ő zavaros és tsekély kútfejeikből semmi féle tudományt meríteni nem akarnak, 's a' kik végre azt, hogy ezen írók Németországnak reformáltatására hivattatva volnának, megesmierni nem akarják; mind ezeket egy formán gyűlölik, 's felöllök így szollanak: Ezek azok a' homályosság' fiaji, a' Fejedelmek' inasai, 's a' Rab-lelkek, kiknek a' mai világosság' napjaiban a' magok' ábrázatjokat mutatni se' kellene! Ezen íróknak zárnkivető laistromjokban legelső az *Austriai Beobachter*. Egy Újságolvasónak figyelmet se' kerülhetette-el az,

— hogy melly állandó mérgességgel üldözték őket ezen újságot a' lesolyt hat hónapok alatt. Hogy mi (a' Beobachter íróji) az ő minden napi újabb meg-újabb reánk való támadássokra némák és siketek maradtunk, kétségkívül senki se' leszen oly jó szívü, hogy úgy ítéljen, hogy mi rozsz lelkiesméret, tehetetlenség, vagy pedig félelem miatt halgattunk volna. Mi egy elmés íróval, kit az ő' kegyelme' elvesztése hasonlóképpen ért, úgy ítélünk — „hogy ezen íróknak villámlássaik tsak kolofonium' tsillámlása; 's az ő menydörgések tsak üres hordók' zörgése.“ — Miért felelgezzünk nékiek? Czélzásunkat elértük. A' minden Német tartományokban lévő érdemes embereknek véllünk való megelegetésén kívül, még az ellenünk sokfelől egyszerre támadott vad kiáltozás is a' mi gyenge de jó indulatból származott iparkodásunk' jó következéseinek szolgált bizonyítására. Ezen levelekben soha semmi jó politikai principium meg nem támadtatott, semmi hasznos igazság meg nem homályosított, 's a' most élőknek semmi igazságos várakozása meg nem sértetett, vagy meg nem lankasztatott. Semmi valódi jó dologgal nem ellenkeztünk soha, tsak a' tévedések 's kitsapongások ellen tusakodtunk, mellyek a' legjobb dolgot is semmivé tennék. Ezen linea mellett maradtunk ezután is, 's a' jövődöre bizzuk, hogy megítélje, e' volt-é az igaz út.“

B a v a r i a.

A' Királyhoz sok felől érkeztek külömbkülömb köszönetek az új Constitúzióért. Május' 31-dikén megjelent ugyan ezen czélra ő Felségénél a' Státus' adóságainak eltörlésére ügyelő Biztosság is egy ily köszönettel, melyre ily nevezetes kifejezésekből álló választ adott a' Király: — „Uraim! Elfogadom gondolkasztok' kijelentését. Reméllem, hogy a' Státus' Hitelezői a' Constitúzióban reá-

johnézve kedvezve tétetett határozásokkal teljesen meg fognak elégedni, 's a' Státus' hitele ily módon naponként jobban jobban meg fog erősödni. E' nagy munka vala, 's én a' Ministerek' és a' Státus Tanács' nagy iparkodását ezen tekintetben megismerni kötelességem. Meg tettem kötelességemet 's most már tsendesen meghalhatok. Igaz az, hogy még sok megtenni való van hátra 's a' végrehajtásban is fognak némelly akadályok előfordulni, mellyeket még el kell hárítanunk: de a' tiszta és állhatatos akarat ezeken is győzedelmeskedni fog, és én a' magam jutalmamat, ha a' következés czélzásaimnak megfelel, a' közönséges meglegedésben fogom fel találni."

H a n n o v e r a.

Nevezetes büntetés ment véghez Május' 25 - dikén Zelle városa mellett. Bührke nevű férjfit és Möhringné nevű aszszonyembert, előbb vas buzogárnyal agyon ütven, azután tagjaikat kérekre fonták. A' bűn, mellyért megölték őket a' volt, hogy Bührke a' Möhringné' készítésére és ségedelmével ennek férjét agyon lötte.

Hadi Történetek.

A' Madrīdi újságban a' Meksikói dolgokrol közönségessé tétetett tudósítások Januárius' 10-dikéig terjednek. Ezek szerént jól folyt ott a' Királyi seregek' szerentséje, a' kik *De-los-Remedios* nevű erősséget elfoglalván, azután a' San-Gregorio hegyei között lévő egyéb erősségek is önként feladták magokat. Azon 1000 Rebellesek közül, így szoll a' tudósítás, a' kik ezen vidékeken találtattak, tsak egy se' maradt-meg, mivelhogy 600-vagy 700-zan külömb verekedésekben megöletteltek, 300-zan pedig, kik között

van a' Mina' *Novoa* nevű jó barátja is, sok aszszonyszemélyekkel 's egyebekkel egyetemben, elfogattattak, 's minnyáján meg fognak ölettetni. A' Királyi seregekkel nem vesztettek tsak egy embert is (1). Decem̄ber' 21-dikén *Los-Doloresnél* a' Bravó csoportjára is véletlenül reá ütven a' Királyi seregek, Oberster Varquetzet a' fő vezért, Pater Talaverával egygyütt elfogták. Itt mindenütt a' munitziójokat, ágyújikat, 's bagázsiajokat is elvesztették az insurgensek, kiknek száma az egész tartományban már alig lehet 200, de ezeket is búvó lyukaikba zárták két Királyi Obersterek. —

* * *

Az Augusztai újságlevelekben *Georgia*ban, Aprilis' 18-dikán említik röviden és tsak előrevalóképpen, hogy az Egygyesült Amerikai Státusok' seregei és a' *Seminoles* Indus nép között nagyon véres ütközet történt, melynek a' lett a' következés, hogy az első *Szent Márkot* ezen népnek fő városát és várát, elfoglalták. Ha ez igaz, így már beléptek volna az Egygyesült Státusok' seregei a' Floridai Spanyol határra, minthogy ez az Indus nép a' Spanyol határokon belül lakik 's eddig a' Spanyolok' ortalma alá tartozott.

A l g i r i a.

Az Anglus Országlószék közbenjárására az új *Dey* megfizette a' 25,000 talérokot egy Sardíniai hajójért, mellyet az előtte való *Dey* igasságtalanul elvétellett volt; az Anglus és Hollandus Konzulok' leánkájiknak is, kiket az előbbeni *Dey* a' maga háremjébe záratott vala, fizetett 5000 piastereket; végezetre megígérte, hogy míg Algiriában a' pestis tartani fog, nem küld prédáló hajókat a' tengerre.

Magyar Ország.

Nagy-Bányáról: Bőjt más Havának 29-dike vala az itten tanuló ifjuságra nézve az az öröm nap, mellyen ez egy díszesen készült tsinos zászlóval megdicsőítetett. Ennek egyik oldalát az Isten-Ember Anyjának Máriának egynéhány kirajzolt ifjakat fedező képe ékesíti, ily felnyúl írással: *Sub tuum praesidium confugimus S. Dei Genitrix!* A' másikan Szüzi tisztasággal fémlik Sz. Aloisius ezen arany írással: *S. Aloysi Exemplar Juventutis ora pro nobis!* — Ezen lobogónak rendes megszenteltetése a' fentnevezett napon vitetett végbe T. P. Pál Ottó az itt oktató Minorita Atyák Előljárója által, több buzgó hívek jelenlétében, kik között a' több jótévőkkel együtt jelen volt Méltóságos Gróf Teleky Tamásné született Gróf Kornis Klára ő Nagysága, ki mint különös hálaadást érdemlő pártfogó egy ritka készületű pántlikával is az említett zászlót felékesítette.

Ezen Deák ifjuságnak sorsa mennyire javult egynéhány esztendők lefolyta alatt, beszelli az ez előtt két esztendővel szokásba hozatott előmenetelbeli osztályoknak kinyomtatattása, és a' jelesebb tanulókat megkülönböztető ajándékok' kiszolgáltatása, melly az előre hotsátott deák és magyar folyó 's kötött beszédek módos elmondása után N. Sz. K. Városunk' Tek. Tanácsának, és az ide való Kir. Bányászti Tisztségnek nagy szívűségéből már két iskolai esztendő végén történt. Mely magasra nem léphet ezen nevédek boldogsága, ha a' mostoháskodó ó esztendőket anyáskodóbbak fogják felváltani!

Ezen ifjuság legérzékenyebb hálaadossággal le vagyon kötelezve városunk Patikáriusához Nemzetes Schmidt József Uchoz, ki valamint máskor, úgy a' múlt

halálos esztendőben is ritka keresztyéni lélekkel minden megkívántató orvosi szereket a' nyavalyáskodó deákoknak ingyen adni méltóztatott, 's a' fellyebb említett zászló koronájának és rudjának aranyozását is jutalom nélkül véghez vitte. Szerentsés az oly Gymnasium, mellyet ily hathatós Méltóságok pártfogolnak!!!

Német Ország.

A' Bavaiai Constitúzió. (folytatás)

VII. Tit. A' Rendek' Gyűlés' munkálodásának kiterjedéséről. §. 1; A' két Kamarák tsak azon tárgyakról tanátskozhatnak, mellyek az ő munkálkodások' kerületébe tartoznak, a' mellyek itt alább a' 2-dik §-tol fogva a' 19-dikig, közelébről meghatározatnak. §. 2; Az Ország' Rendjeinek tanátskozósa 's meg egygyezése nélkül semmi közönséges törvény, melly a' Státusbéli személyek' szabadságát és tulajdonát illetné, kiadni, sem a' már meglévőt megváltoztatni, valódi-képpen értelmesíteni, vagy eltörteni nem lehet. §. 3; A' Királynak a' Státusok' megegygyezése kívántatik valamint az állandó (*direct*) úgy az új és változó (melleslegvő *indirect*) adóhatározásokra, vagy a' már fennállóknak megváltoztatására. §. 4; Erre nézve a' Státus' szükségéinek 's minden jövedelmeinek pontos felszámoltatása, a' Rendek gyűlésének elejébe terjesztetik, melly azt egy Biztosság által megvígáztatja 's azután a' felvételendő adófizetést tanátskozás alá veszi. §. 5; A' rendszerént való állandó 's meghatározva előreellátható költségek' tartalék fundussal egyetemben, állandó adófizetésben, mindenkor hat esztendőkre határozatnak meg a' Gyűlés' elején. Mindazonáltal, hogy a' Státus' gazdálkodásában előfordulhat minden megdugulást el lehetben kerülni, a' Státusnak azo. esztendejében,

melyben a' Rendek' első gyűlése összehívattatik, a' Státusnak azt megelőzőtt esztendejében fennállottadók, felbeszárkadas nélkül folytattatnak. §. 6; Azeelőtt, hogy az állandó adófizetések' ideje eltelne, és így minden hat esztendőnek eltelése előtt, egy esztendővel, az azután következő hat esztendőkre nézve új Budgetet (költségi és jövedelmi felszámolást) terjesztet a' Király a' Rendek' Gyűlése' elejébe. §. 7; Ha a' Királyt ennek tselekedésében a' meghatározott időnek lefolyta alatt valamely rendkívül való környűllás megakadályoztatná, fél esztendeig folytathatja az előbbeni adónak felvételletését. §. 8; Előre el nem láttatott rendkívül való esetekben 's ha a' Státus' fennálló jövedelmei a' szükséges költségnék megtételére elegendők nem lennének, a' Rendek' elejébe kell helybehagyás végelt terjesztetni a' megkívántató rendkívül való adót. §. 9; Ha a' Rendek' az adófizetésben megegygyeznek, ahhoz semmi feltételt nem ragaszthatnak. §. 10; A' Rendeknek minden (6 esztendei) Gyűlés' után pontos számadást kell elejébe terjesztetni affelől, hogy a' Státus' jövedelmei mire fordítottaták. §. 11; A' Státusnak minden adósságai a' Rendek' kezessége alá vétetletnek. A' Státusnak minden új adósság'fűsűnálásra, melly által az addig fennállott adóssági tőkepénz vagy interes nevelődne, a' Rendeknek helybehagyása kívántatik. §. 12; A' Státus' adósságai' szaporítottatásának tsak azon sürgető és rendkívül való esetekben lehet helyye, mellyckre nézve az alattvalóknak sem rendszerűntvaló sem rendkívül való segedelmeik az ő igen nagy terhelletéssek nélkül elegendők nem lennének, 's a' melly a' Státusnak valóságos hasznára czeloz. §. 13; Az adósságok' eltűrűlltetését tárgyazó plánum a' Rendeknek elejébe terjesztetik, 's az általok helybehagyatott plánumon az ők' egygyetértése nélkül semmi változtatás nem tétetletetik, és az olyan jöve-

delem, melly egyszer adósságtűrűllésre határozatott, semmi egyéb czélra nem fordítottatatik. §. 14; Mindenik Kamara egygy Biztost nevezki a' maga tagjai között, a' kik egygyütt az adósságtűrűllésre ügyelő Biztosságnál, ennek minden munkálkodásaira figyelmezvén a' meghatározatott rendszerűbűsoknak teljesítettésűkre viggyáznak. §. 15; Rendkívül való esetekben, midűn külsű fenyegetűdű veszedelmek sürgűtűve kíványyak, hogy tűkepénzt kellessűk felvenni, 's a' Rendeknek összehívattatását a' külsű környűllások lehetetlenű teszik, ezen Biztosoknak szabad leszen a' Rendek' nevében ezen költsűnűzésűre nézűve előrevalűkűppen megegygyezni: úgy mindazonáltal, hogy mihelyest a' Rendek' összehívattathatnak, az ezen tűkepénzűk költsűnű lett vétetűsűtű illetű egűsz tárgy nekűek elejűkűbe terjesztűsűsűk, oly vűggel, hogy ők azt a' Státus adósságainak laistromába heírassák. §. 16; A' Rendeknek minden összeggyűlekezűsűkor elejűkűbe adattatik a' Státus' adósságainak állapotjárul való számolás. §. 17; A' Rendekűt illetű az a' jus, hogy a' közűnsűges fundatziűknak elidegenítettűsűtűtű vagy valami egűyű czélra való fordítottatásűt helybe hagyjuk vagy ne hagyjuk. §. 18; Hasonlűkűppen szűksűges az ők' helybehagyása a' Státus' uradalmainak és kamatjainak a' Státus eránt kimutatott bizonyos nagy szűlgűlatoknak megjutalmaztatásűra is. §. 19; A' Státusoknak jussa leszen arra, hogy az ő munkálkodások' kerűletűbe tartozű minden tárgyakra nézűve, a' magok közűs kíványásűikat és ajánlásűaikat, annak módja szerűnt a' Király' elejűbe terjesztűsűsűk. §. 20; Külűnkűlűn minden Kűvetnek jussa leszen arra, hogy ezen tekintűtűben a' maga kíványásűigűit 's jorallásűit a' maga Kamarűjának elejűbe terjeszűsűe, melly azt: hogy valyon ezen dolog a' közűlebrűl lejűndű megfontoltatásűt megűrdűemlűű, a' vekűsok' tűbűbsűge által meghatározvűn, ha

ügy találja, azt, további megfontolás végett az ilyen tárgyak' Biztossága elejébe adja. Az egygyik Kamarában ezen tárgyra nézve tett határozásnak a' másik Kamarával is közölni kell, és ha mind ketten meg egygyeztek benne, ekkor osztán a' Király elejébe terjeszteni lehet azt. §. 21; Egygyen egygyen minden polgár, valamint szintén minden közönség beadhatja a' Constitútzióknak megsértetetését illető panaszát a' Rendek' Gyűlése elejébe, még pedig a' kettő között akár melyik elejébe, melly azt az ilyen tárgyak' Biztossága által megvizsgálhatja, 's ha méltónak találja további megfontolás alá veszi, 's ekkor voltolás alá hotsátja, 's ha a' többség azt méltónak lenni találja, a' Király' elejébe hotsátandó javaslat a' másik Kamarával is közli, 's minekutánna abban mint ketten megegygyeztek, azt a' Királynak által adja. §. 22; A' Király legalább minden harmadik esztendőben öszsze hivatja a' Rendeket. A' Király nyitja meg és zárja be a' Gyűlést vagy maga személyesen vagy meghatalmazott biztosa által. A' Gyűlés ülései rendszerént legfeljebb is két hónapig tarthatnak, 's a' Rendek kötelesek a' Király által elejébe adatott tárgyakat mindeneknek előtte tanácskozás alá venni. §. 23; A' Királynak minden időben jussa leszen a' Rendek' üléseit meghosszabbítani, egy ideig félbe szakasztani, vagy az egész Gyűlést is elosztani. Az utolsó esetben legfeljebb is három hónapok alatt a' Követek' Kamarájának tagjai eránt új választást kell tétetni. §. 24; A' Státusminiszterek mind két Kamarának üléseiben megjelenhetnek, ha szintén azoknak tagjaik nem lesznek is. §. 25; A' Rendek' Gyűlésének minden tagjai ezen hitnek letételére kötelezettek: *Esküszöm, hogy a' Ki-*

rályhoz hűséges, 's a' törvényekhez engedelmes leszek, hogy a' Státus Constitútziójára figyelmezek és azt megtartom, 's hogy a' Rendek' Gyűlésében minden különös Státusra vagy részre való tekintet nélkül, tsak az egész Ország' közös jóvát és hasznát hordozom tanátslásimban szemeim előtt, isten engem úgy segéljen 's az ő Szent Evangyéliuma." §. 26; Az alatt, míg az ülések tartanak a' Rendeknek egy tagja se' vitetethetik fogságra azon Kamarának megegygyezése nélkül, a' melybe ő tartozik, kivévén, ha valamelyik éppen a' bűnnek elkövetésén találtatik. §. 27; Azon beszédnek módjáért, mellyet a' tagok az ülésekben folytatnak, a' Gyűlésnek egy tagja is meg nem szollittathatik más, hanem tsak a' Gyűlés által 's tsak a' rendszabásokkal megegygyezőleg. §. 28; Azon tárgyat, melly felett a' Rendek egyszer meg nem egygyezhettek, azon ülésekben többször tanácskozás alá venni nem lehet. §. 29; A' Királynak a' Rendek' jovallásaikra következő határozásai, nem egygyenként, hanem a' Gyűlés' berekesztődésével mind egygyütt esnek meg. §. 30; A' Király tsak maga erőssíti meg a' törvényeket, ő hotsátja ki azokat tulajdon aláírása alatt, megemlitrén a' Státustanátsnak meghallgatását 's tanátslását, 's az Ország kedves és hűséges Rendjeinek helybehagyását. §. 31; Minekutánna a' Rendek' Gyűlése egy ideig félbeszakasztott, formazerént berekesztetett, vagy elosztott, a' Kamarák azután nem tanácskozhatnak úgy, hogy tanácskozássolnak ereje legyen, 's minden további foglaltoskodásaik törvénytelenek.

(Végezte következik).

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
 Jun. 9-dikén 247 $\frac{1}{2}$ — 10-dikén 248 $\frac{1}{2}$ — 11-dikén 247 — forintot.
 (Egy árkus Toldalékkal).